

Het sluipend gif van Congo

Het sluipend gif van Congo

Griet Callebert

Schrijver: Griet Callebert

Coverontwerp: Griet Callebert

ISBN: 9789402165265

© Griet Callebert

Voor Boudewijn, Elise en Arthur

“We desire to bequeath two things to our children;
the first one is roots, the other one is wings.”

— Sudanese proverb

Voorwoord:

Sommigen zeggen dat Afrika in je bloed zit. Daar zit erg veel waarheid in maar bij mij is dat toch nooit figuurlijk zo geweest.

Dit verhaal vertelt hoe ik Congo beleefd heb. Alles is gebaseerd op waar gebeurde feiten. Ik heb het gevoeld en geproefd, geroken en gehoord. Het is authentiek.

De personen in mijn boek bestaan echt of hebben echt bestaan.

Dat wil niet zeggen dat wat ik over hen schrijf een correct beeld is van hoe ze werkelijk zijn. Het is een interpretatie van mijn waarheid.

Mocht iemand zich hierdoor aangevallen voelen, wil ik me daar nu reeds voor verontschuldigen. Het is mijn beleving en die kan niemand me kwalijk nemen. Uit respect voor mijn kinderen heb ik de naam van hun papa veranderd.

Wat ik in Congo heb mee gemaakt, heeft mijn verdere leven getekend. Het heeft de toekomst van mijn gezin bepaald en liet diepe wonden na.

Door het neerpennen van dit verhaal kwam ik met alles in het reine en kan ik het hoofdstuk, na al die jaren, eindelijk afsluiten.

Dit boek is therapeutisch bedoeld. Het zal geen bestseller worden maar als ik ook maar één vrouw, die de carrière van haar man blindelings voorop stelt, kan bereiken met wat ik schreef, dan is er ook een deel van mijn missie naar de buitenwereld toe, geslaagd.

Durf voor jezelf en je kinderen te kiezen, ga voor een stuk mee in de dromen en verlangens van je partner maar verlies jezelf niet. Verlies je eigen doel niet uit het oog en bovenal, luister naar je lichaam en de grenzen er van. Wat anderen ook zeggen, indien jij het voelt, zit het niet tussen je oren. Draag zorg voor jezelf want enkel op die manier kan je zorg dragen voor een ander. Zie jezelf graag!

Ik wil jullie, lezers, laten weten dat ik ondertussen gelukkig ben en dat ik mijn leven in Congo zie als een hoofdstuk waar ik doorheen moest om dat geluk te kunnen vinden. Mijn kinderen zijn intussen volwassen en stellen het goed. Ze vonden hun weg in deze wereld en gaan zingend door het leven. Onze toekomst ziet er rooskleurig uit. We genieten van elkaar en van alle mooie momenten die ons ongetwijfeld nog te wachten staan.

1. Zomer 1996

Het feest was fantastisch geweest. De schoonbroers waren weer een jaar ouder geworden en dat hadden we met familie en vrienden in stijl gevierd. 10 op 10 voor sfeer en gezelligheid.

Bij het ontwaken zag de wereld er heel rooskleurig uit. Wist ik veel dat die ochtend mijn wereldje danig dooreen geschud zou worden.

In de tuin van het familiebedrijf lagen her en der wat resten van een heel geslaagde nacht en de feesttent die er een aantal dagen geleden met man en macht was opgetrokken, lag er verlaten bij. Enkele uren voordien, met een massa volk op de houten dansvloer, had het gigantische gedaante toch heel wat kleiner geleken.

De luide discomuziek uit de jaren '80 die schallend uit de boxen had geklonken, had plaats gemaakt voor het vrolijk gekwetter van enthousiaste vogels.

Enkel het geraas van de voorbijsnellende wagens op de autosnelweg die naast de tuin liep, verstoorde de ochtendpret.

De baby in mijn buik had zich de nacht ervoor weinig aangetrokken van het feestgewoel net zomin ze zich er veel van aantrok dat mama eigenlijk graag wel nog wat verder zou dutten. Het leek alsof ze een nieuw wereldrecord 'buitelingen onder water', wou verbreken.

Ik besloot dus maar het bed uit te stappen en naar beneden te gaan.

Op dat moment was ik nog steeds overtuigd dat blijven slapen bij de schoonouders een uitstekende optie was geweest. Dat gaf mij de mogelijkheid om in bed te kruipen wanneer ik daar de nood toe voelde en mijn echtgenoot hoefde niet na te denken over hoeveel glazen wijn hij naar binnen wilde hijsen.

We moesten niet in het holst van de nacht terug naar ons huis in Diksmuide rijden en er was toch slaappleaats genoeg in het grote huis dat verbonden was aan het familiebedrijf.

Niet dat er logeren bij mij een 'hoera-momentje' ontlokte.

Ik was niet de enige in de familie die er enkel langs ging wanneer het echt niet anders kon. Het huis was immers geen uitnodigende 'thuis' te noemen. Het was er geen warm nest.

Mijn schoonvader zat er op de troon en je hield maar beter je mond als hij aan het woord was, wat zowat voortdurend het geval was.

De meest aangename gesprekken waren diegene waarin je toegaf volmondig akkoord te gaan met wat hij zei. Jammer genoeg waren die gesprekken vrij zeldzaam dus was het samen zitten met de grootouders van mijn kinderen voor mij altijd een 'verplicht nummertje'. Het gebeurde dan ook heel vaak dat wat een fijn familiebezoek had moeten zijn, uitmondde in een minder fijne discussie.

Gelukkig was de familie groot en kon ik het goed vinden met de broers en zussen van Paul. Wanneer we samen waren, maakte het weinig uit hoe de oudjes zich gedroegen.

We maakten plezier en die momenten waren dan wel weer om te koesteren. Als dan eens, op een onbewaakt ogenblik, toch een ontspannen grootvader

ten tonele verscheen, konden we met zijn allen wel genieten van een luid zingende Arno met zijn: 'Chouettes, chouettes filles du bord de mer'.

Niet alleen Arno maar ook TC Matic kon mijn schoonvader wel bekoren. Hun 'Ohlala' schalde zo vaak door de boxen waardoor het later ongetwijfeld de Belpop 100 op Radio 1 ging beïnvloeden.

Wanneer de hele familie ontspannen was en discussies de bovenhand niet kregen, was het heerlijk om deel uit te maken van zo'n grote bende. Als enig kind, had ik immers nooit gedacht dat ik tante zou worden. Toen ik met Paul trouwde, werd ik dat plots van een heel aantal neefjes en nichtjes. En net omdat ik altijd van kinderen had gehouden, hield ik ook van de band die ik had met hen.

Vastbesloten om te helpen opruimen, kwam ik de grote leefkeuken binnen. Het was daar en dan dat mijn leven voorgoed zou veranderen, hoewel ik er op dat ogenblik geen flauw benul van had.

Ik kwam nog net op tijd de ruimte binnen om mijn schoonvader, een gekend politicus in de koningin der badsteden, te horen vertellen aan mijn man dat hij verschillende meetings had gehad met de kersverse minister van ontwikkelingssamenwerking. De mede-oprichter en voorzitter van Artsen Zonder Grenzen zat in dezelfde politieke partij als mijn schoonvader. Hij was een gekend chirurg die vaak en vooral in oorlogsgebied opereerde. De twee mannen kenden elkaar goed en daar had de vader van mijn echtgenoot gretig gebruik van gemaakt.

Met veel trots kondigde hij aan dat Paul, dankzij hem, een functie zou krijgen binnen de nieuwe Belgische coöperatie in Congo. In zeven regio's van

Congo werd een antenne van de Sectie voor Ontwikkelingssamenwerking van de ambassade opgestart, waarbij een verantwoordelijke de leiding zou moeten waarnemen. Vanuit die antenne zou die persoon regelmatig het binnenland moeten inreizen om informatie te verzamelen voor de sectie in Kinshasa en de hoofdzetel in Brussel. Paul zou verantwoordelijk zijn voor de kleinste regio, Bas Congo. Bas Congo refereert niet naar het meest zuidelijke deel van het land maar naar de monding van de Congo-stroom. Binnen enkele maanden zou het volledige gezin met zijn allen naar de havenstad Matadi kunnen vertrekken.

Grijnzend keek mijn schoonvader me aan en zei: 'Goed he, Griet?'

De man was nooit mijn favoriet lid van de schoonfamilie geweest. Al vanaf dag één was het mij duidelijk dat hij altijd alle touwtjes in handen wou hebben. Ons huwelijksfeest was volledig door hem georchestreerd geweest. Aangezien hij de helft van het gelag betaalde (mijn ouders betaalden het andere deel) en het merendeel van de genodigden vooral voor hem aanwezig zouden zijn, vond hij dat hem ontegensprekelijk het recht toekwam om het feest te organiseren, zoals hij het wou. Zelfs het kostuum met bijhorende hoed van de bruidegom hing al klaar toen we onze kledij gingen uitzoeken. Ik had al bij al nog vrij veel geluk dat ik mijn trouwkleed zelf had mogen kiezen en hij het van tevoren niet was gaan passen. De plek waar het feest plaats vond, het vervoer van die dag, het eten en het aantal genodigden... hij had het allemaal geregeld en we konden daar niets aan veranderen. Geen koets met paarden zoals ik altijd in gedachten had gehad. Geen

klein, gezellig feest ergens in een schuur in de polders. Nee, het werd een rit met een oldtimer en één van de meest chique locaties van de badstad. Toegegeven, het was een geslaagd feest geweest, maar het bleef erg jammer dat we er zo weinig zeggenschap over hadden gehad.

Bovendien maakten zijn drang naar macht en het gebrek aan ook maar één greintje warmte me, vanaf het eerste ogenblik dat ik met zijn zoon samen was, compleet onverschillig ten opzichte van hem.

Op dat eigenste moment echter, wanneer hij de 'blijde' boodschap luidkeels verkondigde, maakte hij vanalles in mij los.

Mijn hart stond stil, mijn knieën knikten en alles werd me even wazig voor de ogen die zonet nog helemaal slaperig waren geweest. Ik kon geen woord uitbrengen en verdween richting tuin, op zoek naar mensen die de moeite zouden nemen om me te begrijpen.

Bij mijn echtgenoot kon ik niet terecht want die was helemaal door het dolle heen. Na ons Oegandees avontuur, waar we heel erg fijne momenten hebben beleefd, had hij maanden aan een stuk alles op alles gezet om terug te kunnen vertrekken. Hij had een tijdje bij een bank gewerkt maar kreeg daar uiteindelijk zijn ontslag. Hij kon absoluut niet aarden in een Belgische omgeving waar een baas binnen eenzelfde ruimte op zijn vingers zat te kijken. Dat had in het verleden al meerdere malen voor conflicten gezorgd. In Congo zou hij zelf de touwtjes in handen hebben en moest hij weinig tot geen verantwoording afleggen aan een hogere in rang, toch niet in zijn onmiddellijke omgeving. Afrika zat trouwens al erg lang in zijn bloed. Ergens diep in hem zat een

onweerstaanbare drang om er te gaan wonen. Het maakte niet uit waar, zolang het maar weer op dat continent was.

Hij was dan ook heel erg dankbaar dat zijn vader de moeite had gedaan hem binnen te loodsen bij ABOS (Algemeen Bestuur Ontwikkelingssamenwerking) want zonder zijn hulp was dat waarschijnlijk niet gelukt. Ik vind het vreemd dat de lengte van de arm bij een geboorte nooit gemeten wordt. Die lengte maakt immers een groot verschil uit bij het uitbouwen van een carrière.

Mijn schoonmoeder was evenmin de persoon aan wie ik mijn diepste gevoelens kwijt kon. Ook zij straalde weinig empathie en warmte uit. Hoewel zij af en toe wel wat meer emotie dan haar man kon vertonen, had ze niet onmiddellijk de behoefte om mijn kant van het verhaal te begrijpen.

Haar zoon, die jaren had gestudeerd aan de universiteit en een cv had dat helemaal gericht was op het buitenland, kreeg eindelijk een belangrijke functie toegeschoven en dat maakte haar ontzettend blij en trots.

Zij was zelf altijd de vrouw achter de 'belangrijke' man geweest en had zich voor zijn job volledig weg gecijferd.

Daarbij was ze ook volledig akkoord met het feit dat zij altijd al had ingestaan voor de opvoeding van de acht kinderen en het huishouden waarbij ze heel wat hulp had gekregen van haar schoonmoeder. Voor de rest stond alles in teken van de politieke carrière van haar man en de uitbouw van hun bedrijf. Geen haar op haar hoofd dat er aan dacht om stil te staan bij wat haar schoondochter op dat ogenblik voelde.